

سناریوی مرگ کودک
به دلیل حوادث غیرترافیکی

شیر آخر

طاهره محرمی

کارشناس مسؤول سلامت خانواده
دانشگاه علوم پزشکی زنجان

الهه بیگدلو

کارشناس سلامت خانواده
دانشگاه علوم پزشکی زنجان

مقدمه

سوانح و حوادث، از علل اصلی معلولیت و مرگ بویژه در کودکان زیر ۵ سال است. هر سال تعداد زیادی کودک در داخل خانه و اطراف آن دچار حوادثی می‌شوند که عمدتاً نیازمند دریافت خدمات پزشکی هستند. والدین و کارکنان بهداشتی و مراقبان کودک هر یک به نوعی می‌توانند نقش کلیدی در محافظت از کودکان داشته باشند. سناریوی حاضر از طریق به نگارش درآوردن داستان واقعی مرگ نوزاد بر اثر سوانح و حوادث

- عدم شروع خودسرانه شیر خشک برای نوزاد یا شیرخوار
- آموزش پرسش‌ها و نکات رایج شیردهی به مادران در دوران بارداری
- آموزش مادران تازه زایمان کرده در بیمارستان در خصوص پیشگیری از آسپیراسیون شیرمادر
- قرار دادن کودک در وضعیت مناسب در زمان استفراغ، جهت جلوگیری از انسداد راه تنفسی
- عدم خواباندن نوزاد به روی شکم (بهتر است نوزاد را به پهلو و یا به پشت خوابانید)

نتیجه گیری

در گذشته آسیب را نتیجه یک تصادف می‌دانستند و برای شانس و اقبال و قضا و قدر، نقش پررنگی قایل بودند در حالی که امروزه می‌دانیم همه آسیب‌ها قابل پیشگیری هستند و با آموزش و حساس‌سازی خانواده‌ها نسبت به پیگیری علایم خطر و اقدام فوری، تأکید بر رعایت توصیه‌ها و دستورات پزشکان و پرستاران در منزل و بیمارستان، آموزش نکات مهم شیردهی از دوران بارداری تا زایمان و پاسخ به پرسش‌های مادران در زمینه شیردهی می‌تواند از وقوع بسیاری از موارد مرگ نوزاد و کودک پیشگیری کرد.

پیشنهادها

- برنامه آموزش پیشگیری از سوانح و حوادث در والدین که می‌تواند راهبردهای مناسب و کارآمد را به افراد آموزش دهد و در چارچوب برنامه‌های مداخله موجود در زمینه پیشگیری از سوانح و حوادث برای والدین برگزار شود.
- برنامه پیگیری هفتگی وضعیت نوزادان تازه به دنیا آمده تا ۲ ماهگی از نظر وضعیت شیرخوردن و... فعال شود.

غیرترافیکی و تداعی آن در ذهن خواننده، تصمیم دارد حساسیت و مسؤولیت پذیری را در مراقبان با تأکید به نقش افزایش آگاهی و اطلاعات والدین در پیشگیری از حوادث تقویت کرده و والدین را به رعایت نکات ایمنی و محافظت از کودک دل‌بندشان تشویق کند.

بانوی ۲۶ ساله اولین فرزندش را به دنیا آورده است. او در دوران بارداری مشکلی نداشته و تمام غربالگری‌ها، آزمایش‌ها و سونوگرافی‌ها را بموقع انجام داده است. هم در بخش دولتی پرونده داشته و هم در بخش خصوصی تحت نظر پریناتولوژیست، مراقبت‌ها را دریافت کرده است. نوزاد با وزن ۳ کیلوگرم متولد شده و با توجه به این که در طی زایمان و پس از آن مشکل خاصی وجود نداشته، مادر و نوزاد با حال عمومی خوب از بیمارستان ترخیص شده‌اند. اطرافیان برای پیشگیری از افت قند خون نوزاد، مقداری شیر خشک آماده کرده و به نوزاد می‌خورانند. به علت خورانش شیرخشک و عدم آروغ‌گیری نوزاد و عدم تکامل سیستم گوارشی، نوزاد مقداری شیر را بالا آورده (آسپیره کرده) و محتویات دستگاه گوارش وارد دستگاه تنفسی و ریه وی می‌شود و والدین بلافاصله نوزاد را در حالی به بیمارستان می‌برند که از دهان و بینی شیر خارج می‌شده است. در بیمارستان اقدامات اولیه و حمایتی انجام می‌شود ولی متأسفانه نوزاد با تشخیص آسپیراسیون شیر خشک فوت می‌کند.

اقدامات پیشگیرانه پیشنهادی جهت کاهش بروز موارد مشابه

- تغذیه انحصاری شیرخوار با شیر مادر و عدم استفاده از هر گونه مایع یا ماده غذایی دیگر در کودکان زیر ۶ ماه (مکمل‌های تقویتی، شیرخشک یا داروها فقط با تجویز پزشک مصرف شود)

منبع

- بوکلت چارت کودک سالم و مانا وزارت بهداشت ۱۴۰۰ آخرین دستورالعمل‌های تغذیه با شیرمادر وزارت بهداشت و درمان و آموزش علوم پزشکی